

Урок 43

Тема. Образ Тома, його розвиток під впливом подій, мимовільним учасником яких він стає. (ТЛ) Художня деталь

Мета (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання і розуміння змісту твору «Усмішка», його героїв та місця образу Тома в образній системі, поняття художня деталь; *уміння* відтворювати основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів, відповідати на запитання за змістом прочитаного/почутого, *уміння* характеризувати образ Тома, пояснювати зміни, які відбуваються з ним протягом твору, емоційний та фізичний стан персонажів твору, їхню поведінку та вчинки; *уміння* знаходити художні деталі, які характеризують персонажів, висловлювати власні думки, почуття і враження, викликані вчинками героїв твору. **Ключових:** розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію, в прочитаному/почутому тексті, логічно обґрунтовувати висловлену думку та використовувати вербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; уміння проектувати власну поведінку в ситуаціях, подібних до зображених в оповіданні; поєднувати інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів/ медіатекстів), формування ціннісних орієнтацій (повага до науки та культури, розуміння їхньої духовної складової для успішного сталого розвитку людства).

Обладнання: ПК, презентація за темою уроку, підручники, зошити.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань.

Хвилинка творчості. Презентація заповнених удома таблиць.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми. Мотиваційна бесіда за висловом Г. Лонгфелло та питаннями на с. 248).

Слово вчителя. Ян Парандовський, польський письменник і перекладач, стверджував: «Навіть час не обмежує письменника: він може блукати в мороці, що передував створенню світу, і змальовувати майбуття, яке бачить, мов сьогоднішній день». Митці по-різному уявляють майбутнє людства. Дехто бачить його настільки гарним, безтурботним, ідеальним, що в реальності такого бути не може. Інші автори, навпаки, зображають майбутнє людства загрозливим для людини і сповненим проблем, як в оповіданні Р. Бредбері «Усмішка».

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Евристична бесіда.

- Яким ви уперше побачили Тома? Чому він разом з іншими людьми прийшов зранку на міську площу?

- Що для розуміння поведінки людей дає художня деталь, позначена словом *мізми*?

- Чим хлопчина вирізнявся з натовпу?

- Як люди у натовпі сприйняли появу дитини в черзі?

- Які запитання задає Том людям у черзі, зокрема Грігсбі? Він сприймає усе, як належне, чи хоче мати про події власну думку?

- Яким було перше враження Тома від картини? Зачитайте епізод. Поясніть, чому Том не зміг плюнути на картину.

- Що далі сталося з картиною? Як у цій ситуації повівся Том?

- Чим завершилось відвідування Томом фестивалю мистецтв? Що він робить, повернувшись додому, поки весь «світ спав»?

- Доведіть прикладами з тексту, що в душі Тома відбувалась боротьба добра і зла. Як він змінився під впливом подій, учасником яких став?

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій.

Складання схеми «Система образів»: Том, Грігсбі, чоловік із черги, продавець кави з ягід, натовп, картина, фрагмент картини (усмішка). Пояснення ролі й місця Тома в системі.

Створення схеми «Духовний розвиток Тома». Звичайний сільський хлопчина – зацікавлення святами і фестивалями – запитує, чи повернеться цивілізація – зачарований красою картини - замислюється, навіщо плювати на красу, нищити речі – внутрішній протест: не може плюнути на шедевр – стадний інстинкт (наслідування дорослих): відриває шматок полотна – зберігає усмішку – поява «Людини з душею».

Творчий переказ. Розкажіть від імені Тома про те, що відбулось на міській площі.

Словесне малювання. Яким ви уявляєте Тома? Створіть словесний портрет персонажа.

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань.

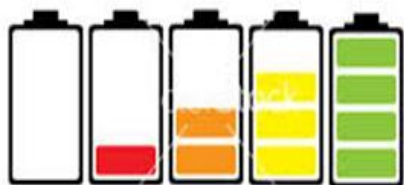
Мислимо критично. Поміркуйте, чому головним героєм твору Р. Бредбері обрав не дорослого, а підлітка?

Заповнення таблиці-характеристики персонажа.

Родина Тома	
Ставлення до Тома в родині	
Причина, чому прийшов на площу	
Ставлення до картини	
Поведінка під час знищення картини	
Том у фіналі твору	

Творче проєктування. Як діяти підлітку, який потрапив у натовп, подібний зображеному в «Усмішці», щоб уникнути небезпеки для власного здоров'я.

VI. Підбиття підсумків. Рефлексія. Прийом «Енергія успіху». Намалюй у зошиті батарейку (використай наданий шаблон). Познач на батарейці свій заряд енергії та рівень розуміння матеріалу під час уроку.

Поділка 0. Я втомлений, тому зараз не готовий до праці.

Поділка 1. Мало що зрозумів, потрібна допомога (підзарядка).

Поділка 2. Головне зрозумів, ще маю сили діяти далі.

Поділка 3. Не все вдалося, але я прагну досягти вершини.

Поділка 4. Все зрозумів, було цікаво, поділюсь енергією успіху.

Працюємо вдома. 1. Напишіть Тому «Лист у Майбутнє». 2. Виконайте завдання 3 на с. 269.